

## **Ett hårdare klimat för gräsrotsrörelser i många länder – kan bli en fråga för Klimatriksdagen 2018**

11 månader innan Klimatriksdagen går av stapeln har utskottet för Globala rättvisefrågor haft sitt upptaktsmöte. Gruppen hoppas på många viktiga motioner om hur Sverige kan driva på för att den internationella klimatpolitiken blir så rättvis som möjligt och att de som drabbas mest får göra sin röst hörd.

[Utskottet för Global Rättvisa är ett av tio utskott som nu börjat förbereda Klimatriksdagen 2018 som äger rum den 4-6 maj 2018 i Stockholm.](#) Utskotten ska främja debatt och uppmuntra motioner och förslag inom sina sakområden.

- Vi konstaterade att det finns en global ojämlikhet mellan vem som släpper ut och vem som drabbas svårast av klimatförändringarna, och att civilsamhällets organisationer som arbetar för en rättvis klimatpolitik möter ett allt hårdare politiskt klimat i många länder, berättar en av utskottsdeltagarna Linn Rabe, föreningen Framtidsjorden.

De senaste fem åren har situationen för mänskliga rättigheter gått tillbaka på samtliga kontinenter. Det betyder att lagar för mänskliga rättigheter, demokrati och ansvarsutkrävande av rättsstaten har stannat upp i sin utveckling eller förvärrats. Till exempel har nära hundra länder infört lagar som kraftigt försämrat föreningsrättigheterna. Detta påverkar även organisationer som jobbar för att stater med mest ansvar för utsläpp av växthusgaser skall minska sina utsläpp mest och dessutom betala klimatanpassningen i områden och för grupper som drabbas värst utan att ha bidragit till klimatförändringarna.

Kommersiell utvinning av mineraler, kol, olja och naturgas, kalhuggning av skog och exploatering av mark har ökat. Transnationella bolag tillåts exploatera med stöd av regeringar i olika länder och inte minst i i Asien, Afrika och Latinamerika. Exploateringen sker oftast på urfolks och småbrukarnas marker.

- Urfolk och småbrukare står ofta i första linjen, och deras kamp för sina rättigheter och territorier, odlingar och vatten är samtidigt en kamp för att skydda planeten mot överexploatering och klimatförändringar. Folkrörelserna möter ett hårt motstånd ifrån statliga representanter, institutionella system och kommersiella aktörer, säger Inger Björk, utskottsdeltagare från Latinamerikagrupperna.

Ett exempel är situationen i Indien där organisationer som jobbar med alternativa lösningar för klimatanpassning stämplas som utvecklings- och teknikfientliga. I vissa fall beskrivs även de som försvarar t.ex ekologisk odling och traditionella grödor framför genmanipulerade grödor som anti-demokratiska.

Det kan få allvarliga konsekvenser att ställa sig emot den statliga utvecklingspolitiken som bygger på ökad ekonomisk tillväxt, utvinning av råvaror samt exploatering av mark, vatten och skogar. Det tydligaste exemplet är förändringarna i den indiska lagen om utlandsbidrag. Lagen används i allt högre grad för att hindra det civila samhällets tillgång till utländsk finansiering.

- Det finns vittnesmål om hur den indiska regeringen använder lagen för att begränsa organisationer som är kritiska mot kärnkraft att organisera sig, menar Linn Rabe.

[I delstaten Tamil Nadu vidtog myndigheterna strikta och snabba åtgärder mot en organisation som kritiserade en utbyggnad av ett kärnkraftsverk i deras närområde.](#) Organisationen anklagades för att konspirera med USA i syfte att motverka ett bilateralt kärnkraftssamarbete mellan Indien och Ryssland. Alla organisationer i regionen granskades av skatteverket för att utesluta att de hade samröre med denna anklagade organisation eller USA. Sådana kopplingar innebär att tillståndet att ta emot utländskt bistånd dras in. På liknande sätt har fler än 20 000 organisationer, inklusive Greenpeace, försvunnit som aktörer från det indiska civila samhället de senaste åren.

- Genom att använda en "guilt by association" -politik så hindrar den indiska staten mobilisering och samarbeten inom det civila samhället, fortsätter Linn Rabe.

[FNs människorättsexperter har uppmanat Indiens regering att upphäva lagen](#) eftersom den inte följer internationella normer och riskerar att motverka arbetet för mänskliga rättigheter.

- Utskottet för Global Rättvisa vill gärna lyfta och belysa liknande exempel där klimatpolitiska agendor används som förevändning för att begränsa det civila samhället. Vi ser gärna motioner som verkar för att göra klimatpolitiken rättvis och demokratisk, säger Amelie Bendz, aktiv i Amnesty och även hon deltagare i utskottet.

## Länkar

Klimatriksdagens utskott och motionsarbete <http://klimatriksdagen.se/paverka/#process>

The Hindu, 27-12-2016 accessed by <http://www.thehindu.com/news/national/FCRA-licenses-of-20000-NGOs-cancelled-since-2014/article16950063.ece>, 29-03-2017

The Wire, 17-06-2016 accessed by <https://thewire.in/43625/un-human-rights-experts-urge-india-to-repeal-fcra/> , 29-03-2017